

PROTOKÓŁ
kontroli kompleksowej przeprowadzonej
w Schronisku dla Osób Bezdomnych i Noclegowni w Szczecinie
przeznaczonych przez Polski Komitet Pomocy Społecznej
w dniach 3-4 grudnia 2024 r.

Jednostki kontrolowane:

Schronisko dla Osób Bezdomnych i Noclegownia
ul. Tczewska 32
70-850 Szczecin

Jednostka prowadząca placówkę:

Polski Komitet Pomocy Społecznej
Zachodniopomorski Zarząd Wojewódzki
ul. Jagiellońska 18/2
70-362 Szczecin

Kontrolujący:

1. Anna Karska - inspektor wojewódzki – osoba kierująca zespołem;
 2. Patrycja Matuszewska – kierownik Oddziału Wspierania Rodziny, Systemu Pieczy Zastępczej i Przeciwdziałania Przemocy;
- na podstawie upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego nr 60/2024 z dnia 20 listopada 2024 r.

Kontrolę kompleksową przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz.1283 ze zm.), rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni (Dz. U. z 2018 r., poz. 896). Zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej w dniu 2 grudnia 2024 r. kontrolujący złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich od udziału w kontroli.

Ilekczoć w niniejszym protokole użyto następujących skrótów, oznaczają one:

1. „Schronisko”, „Schronisko PKPS”, „Schronisko Wilga” – Schronisko dla Osób Bezdomnych mieszczące się w Szczecinie przy ul. Tczewskiej 32,
2. „Noclegownia”, „Noclegownia PKPS” – Noclegownia dla Osób Bezdomnych mieszcząca się w Szczecinie przy ul. Tczewskiej 32,
3. „PKPS”, „Stowarzyszenie” - Polski Komitet Pomocy Społecznej z siedzibą przy ul. Wiejskiej 18/20, 00-490 Warszawa,
4. „ZZW PKPS Szczecin”, „PKPS w Szczecinie” - Zachodniopomorski Zarząd Wojewódzki Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej z siedzibą w Szczecinie przy ul. Jagiellońskiej 18/2,
5. „ustawa o pomocy społecznej”, „ustawa” - ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.);

6. „rozporządzenie” - rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni (Dz. U. z 2018, poz. 896);
7. KRS – Krajowy Rejestr Sądowy.
(akta kontroli str. 1-3 oraz 14-15)

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 3-4 grudnia 2024 r.

Zakres kontroli:

Zakres kontroli obejmował zagadnienia dotyczące organizacji i funkcjonowania Schroniska i Noclegowni, kwalifikacje kadry, standard obiektu, w którym mieści się Schronisko i Noclegownia oraz sposób realizacji usług świadczonych na rzecz osób bezdomnych.

Ustaleń zawartych w protokole dokonano na podstawie przeprowadzonych oględzin obiektu, analizy wybranych dokumentów oraz informacji udzielonych przez Kierownika Schroniska/Noclegowni - Panią Marzenę Pietruszkiewicz oraz Prezes Zarządu ZZW PKPS w Szczecinie Panią Joannę Puton.

Oględziny obiektu przeprowadzili kontrolerzy przy udziale Kierownika Schroniska/Noclegowni oraz opiekuna w ww. Placówkach.

Kontrola przeprowadzona została na podstawie *Programu kontroli kompleksowej w Schronisku dla Osób Bezdomnych i Noclegowni Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej mieszczących się przy ul. Tczewskiej 32 w Szczecinie w dniach 3-6 grudnia 2024 r.*
(akta kontroli str. 1-18)

Okres objęty kontrolą:

Od 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli.

1. Ustalenia ogólne

Polski Komitet Pomocy Społecznej, z siedzibą przy ul. Wiejskiej 18/20, 00-490 Warszawa, został wpisany do Rejestru Stowarzyszeń 11 września 2001 r. (numer KRS 0000041349) jako stowarzyszenie. Siedzibą władz naczelnych PKPS jest Warszawa. Polski Komitet Pomocy Społecznej posiada Statut przyjęty 8 maja 2004 r. Strukturę organizacyjną PKPS stanowią:

1. Zarządy Gminne, Miejskie i Miejsko-Gminne, Rejonowe lub Powiatowe – Zarządy Rejonowe działają na obszarze większym niż jedna gmina.
2. Zarządy Wojewódzkie lub Okręgowe. Zarządy Okręgowe działają na obszarze mniejszym niż jedno województwo.
3. Rada Naczelna.

Organizacja posiada 287 jednostek terenowych i oddziałów (wg stanu z KRS na dzień 20.11.2024 r.). Polski Komitet Pomocy Społecznej Zachodniopomorski Zarząd Wojewódzki w Szczecinie, z siedzibą przy ul. Jagiellońskiej 18/2 w Szczecinie, znajduje się w KRS pod pozycją 275 wykazu jednostek terenowych.

Celem Stowarzyszenia jest, zgodnie z § 8 Statutu, cyt.: „dobrowolne i bezinteresowne niesienie różnorodnych form pomocy osobom i rodzinom, które z różnych przyczyn

niezdolne są do rozwiązywania swych życiowych problemów, w szczególności ludziom starszym, niepełnosprawnym, chorym, samotnym, zagrożonym demoralizacją, rodzinom pozbawionym środków do życia, ubogim i bezradnym”.

Wśród celów szczegółowych realizowanych przez PKPS, wymienionych w § 10 pkt 8 Statutu, jest cyt.: „*świadczenie pomocy osobom bezdomnym i bezrobotnym w miarę posiadanych środków*”. Działalność Stowarzyszenia określona w § 8 jest działalnością nieodpłatną, z wyjątkiem rodzajów działalności określonych przez Radę Naczelną jako działalność statutowa odpłatna.

W rozdziale V Statutu określono, że władzami naczelnymi PKPS są:

- a) Krajowy Zjazd Delegatów,
- b) Rada Naczelna,
- c) Komisja Główna Rewizyjna.

Władzami Wojewódzkim lub Okręgowymi są:

- a) Wojewódzki lub Okręgowy Zjazd Delegatów,
- b) Zarząd Wojewódzki lub Okręgowy,
- c) Wojewódzka lub Okręgowa Komisja Rewizyjna.

Do właściwości Zjazdu Delegatów należy wybór Rady Naczelnej w składzie do 35 osób i Główniej Komisji Rewizyjnej w składzie do 9 osób spośród członków rzeczywistych PKPS. Rada Naczelna jest najwyższą władzą PKPS między Zjazdami. Rada Naczelna wybiera Prezydium w składzie nie większym niż 11 osób, w tym 2-3 Wiceprezesów, Skarbnika i Sekretarza Generalnego. Prezydium Rady Naczelnej obraduje w miarę potrzeb, nie mniej niż 4 razy w roku. Zebrania Prezydium są zwoływane przez Prezesa lub - z jego upoważnienia - Wiceprezesa.
(akta kontroli str. 19-72)

W czasie kontroli funkcję Prezesa Tymczasowego Zachodniopomorskiego Zarządu Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Szczecinie sprawowała Pani Joanna Puton. Skład Tymczasowego ZZW PKPS na dzień kontroli regulowała Uchwała nr 70/Pr/24 Prezydium Rady Naczelnej PKPS z dnia 3 lipca 2024 r. powołująca na stanowisko Prezesa - Panią Joannę Puton, na stanowisko sekretarza ZZW PKPS - Panią Marzenę Pietruszkiewicz a na stanowisko skarbnika - Panią Annę Kopacką.

Prezes i Skarbnik posiadały pełnomocnictwa do podejmowania czynności organizacyjno-prawnych, m.in. podpisywania umów, ubiegania się o dotacje czy realizację celów oraz zadań określonych w statucie Stowarzyszenia, wydane przez Prezydium Rady Naczelnej PKPS:

- z dnia 28 października 2024 r., (pełnomocnictwo ważne do 30 kwietnia 2025 r.),
- z dnia 5 lipca 2024 r. (pełnomocnictwo ważne do 30 października 2024 r.).

Kontrolującym okazano następujące dokumenty poświadczające skład władz ZZW PKPS w Szczecinie:

1. Pełnomocnictwo Prezydium Rady Naczelnej PKPS z dnia 3 stycznia 2022 r. wystawione dla Pana Wojciecha Kamińskiego – Prezesa Tymczasowego ZZW PKPS w Szczecinie – oraz Pani Zuzanny Chocieszyskiej – Matusiewicz – Główniej Księgowej Tymczasowego ZZW PKPS w Szczecinie ważne do 31 grudnia 2022 r.

2. Pełnomocnictwo Prezydium Rady Naczelnej PKPS z dnia 8 lutego 2023 r. wystawione dla Pana Piotra Błaszcyka – Prezesa Tymczasowego ZZW PKPS w Szczecinie – oraz Pani Zuzanny Chocieszyńskiej – Matusewicz – Głównej Księgowej Tymczasowego ZZW PKPS w Szczecinie ważne do 31 grudnia 2023 r.

Pan Piotr Błaszcyk w maju 2023 r. złożył rezygnację z funkcji Prezesa ZZW PKPS w Szczecinie.

3. Pełnomocnictwo Prezydium Rady Naczelnej PKPS z dnia 7 czerwca 2023 r. wystawione dla Pana Tomasza Zielińskiego – Prezesa Tymczasowego ZZW PKPS w Szczecinie – oraz Pana Norberta Jasińskiego – Skarbnika Tymczasowego ZZW PKPS w Szczecinie ważne do 31 grudnia 2023 r.
4. Pełnomocnictwo Prezydium Rady Naczelnej PKPS z dnia 4 lutego 2024 r. wystawione dla Pana Tomasza Zielińskiego – Prezesa Tymczasowego ZZW PKPS w Szczecinie – oraz Pani Zuzanny Chocieszyńskiej – Matusewicz – Głównej Księgowej Tymczasowego ZZW PKPS w Szczecinie ważne do 30 kwietnia 2024 r.
5. Uchwałę nr 69/Pr/24 Prezydium Rady Naczelnej PKPS z dnia 3 lipca 2024 r. odwołującej władzę Tymczasowego ZZW PKPS w osobach: Pana Tomasza Zielińskiego – Prezesa, Wiktora Głowackiego – Sekretarza i Pana Norberta Jasińskiego – Skarbnika. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia.

(akta kontroli str.73-86)

2. Sposób funkcjonowania Schroniska i Noclegowni

Schronisko dla Osób Bezdomnych i Noclegownia prowadzone przez ZZW PKPS w Szczecinie mieszczą się w budynku przy ul. Tczewskiej 32 w Szczecinie. Kierownikiem Schroniska i Noclegowni była Pani Marzena Pietruszkiewicz, zatrudniona od 19 sierpnia 2024 r. na podstawie umowy o pracę. Na dzień kontroli w ww. Placówkach przebywały 32 osoby (16 w Schronisku i 16 w Noclegowni). Zgodnie z oświadczeniem Kierownika, cyt.: „Wszyscy mieszkańcy Schroniska i osoby przebywające w Noclegowni są pełnoletnie i zdolne do samodzielnej obsługi. W ośrodku nie przebywają osoby niepełnoletnie”.

Działkę wraz z budynkiem, w którym mieści się Schronisko/Noclegownia Stowarzyszeniu użyczyła Gmina Miasto Szczecin na mocy umowy użyczenia nr T3/D/U/2013 z dnia 19 kwietnia 2013 r. Umowa została zawarta na czas nieoznaczony począwszy od dnia 1 stycznia 2013 r., z przeznaczeniem na prowadzenie działalności statutowej, polegającej w szczególności na prowadzeniu schroniska dla osób bezdomnych, udzielaniu pomocy osobom bezdomnym oraz innej działalności określonej statutem Stowarzyszenia.

W Schronisku obowiązuje *Regulamin Schroniska* zatwierdzony na posiedzeniu Zarządu dnia 29 marca 2001 r., zaktualizowany 26 czerwca 2003 r. Regulamin określa zasady funkcjonowania Placówki oraz obowiązki i prawa mieszkańców Schroniska. Regulamin zawiera ogólne zobowiązania mieszkańców np. do zachowania higieny osobistej, sprzątnięcia budynku, koszenia trawy i innych prac porządkowych wokół Schroniska, zachowania trzeźwości, przestrzegania ciszy nocnej. Mieszkańcy mają prawo m.in. korzystania z obiektu, uczestnictwa w programach socjoterapii, pomocy prawnej, pomocy w załatwianiu spraw dotyczących uprawnień rentowych bądź emerytalnych,

informacji o dostępności do pomocy medycznej. W *Regulaminie* nie określono ogólnej liczby miejsc w Placówce z podziałem na płeć.

Noclegownia posiada odrębny *Regulamin Noclegowni* zatwierdzony 1 stycznia 2024 r. Regulamin określa zasady funkcjonowania Placówki oraz obowiązki i prawa przebywających w Noclegowni. Regulamin zawiera ogólne zobowiązania przebywających w Noclegowni np. do zachowania higieny osobistej, utrzymania w czystości pomieszczeń mieszkalnych i ogólnodostępnych, przestrzegania ogólnie przyjętych zasad zbiorowego współżycia, zachowania trzeźwości, przestrzegania ciszy nocnej, poddania się badaniom na zawartość alkoholu/narkotyków na wezwanie personelu. Mieszkańcy mają prawo m.in. korzystania z obiektu, korzystania z prysznicy, wymiany odzieży, zapewnienia dezynfekcji i dezynsekcji odzieży, otrzymania niezbędnych środków czystości i higieny osobistej. W *Regulaminie* nie określono ogólnej liczby miejsc w Placówce z podziałem na płeć. Zobowiązano Kierownika Noclegowni do usunięcia zapisu w Regulaminie Noclegowni dotyczącego, cyt.: „*nieodpłatnego świadczenia prac porządkowych i gospodarczych na rzecz noclegowni i Gminy Miasto Szczecin minimum 2 godz. dziennie*”.

W *Regulaminach* Schroniska i Noclegowni zapisano, że w sprawach spornych bezdomnym pensjonariuszom przysługuje prawo odwołania lub złożenia skargi do Kierownika Placówek lub do Prezesa ZZW PKPS w Szczecinie. W okresie objętym kontrolą nie wpłynęła żadna skarga od mieszkańców Schroniska/Noclegowni. (akta kontroli str. 87-96)

W skład obiektu, w którym mieści się Schronisko/Noclegownia wchodzi:

- budynek mieszkalny (piwnica, parter i piętro),
- budynek mieszczący kuchnię oraz garaże/magazyny
- hydrofornia,
- parking samochodowy,
- teren zielony.

Do budynku prowadzą 2 wejścia. Wokół budynku znajduje się utwardzona nawierzchnia, a otoczenie obiektu zapewnia bezpieczeństwo mieszkańcom Placówek. Budynek nie był przystosowany dla osób z niepełnosprawnościami. Schody w budynku zabezpieczone były poręczami. Wokół budynku znajduje się duży teren zielony ogrodzony płotem lub żywo płotem.

Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa, warunki techniczne budynku

Kontrolującym udostępniono następującą dokumentację dotyczącą obiektu:

- protokół z okresowej kontroli przewodów kominowych z dnia 15 lutego 2024 r.,
- instrukcję postępowania na wypadek pożaru wywieszoną w miejscu ogólnodostępnym,
- protokół z przeglądu hydrantów z lutego 2022 r. - zobowiązano Kierownika Placówek do zaktualizowania przeglądu,
- protokół z przeglądu urządzeń przeciwpożarowych SAP z lutego 2022 r. zobowiązano Kierownika Placówek do zaktualizowania przeglądu,
- protokół z przeglądu gaśnic z lutego 2022 r. - zobowiązano Kierownika Placówek do zaktualizowania przeglądu.

- decyzję Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie znak: HK.9020.14.130.2.2024 z dnia 21 listopada 2024 r. orzekającą o braku przydatności wody do spożycia w budynku Schroniska/Noclegowni. Zgodnie z wydanym komunikatem PPIS w Szczecinie w obiekcie woda z kranów nie mogła być spożywana ani używana do przygotowania posiłków, mycia owoców, warzyw, naczyń kuchennych i prania. Woda nie nadawała się do kąpieli, mycia zębów, przemywania otwartych ran. Woda mogła być wykorzystywana do celów sanitarnych np. WC. W trakcie kontroli w obiekcie zespół kontrolerów stwierdził, że ZZ PKPS zapewnił mieszkańcom Schroniska i przebywającym w Noclegowni zaopatrzenie w czystą, butelkowaną wodę do spożycia, przygotowywania posiłków, mycia owoców itd. Władze PKPS podjęły też działania naprawcze celem doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymagań. Po zakończonej kontroli dostarczono kontrolującemu pismo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie znak: HK.9020.14.130.5.2024 z dnia 13 grudnia 2024 r. wraz z komunikatem stwierdzającym przydatność wody do spożycia pochodzącej z indywidualnego ujęcia wody zaopatrującej budynek zamieszkania zbiorowego „Wilga” przy ul. Tczewskiej 32 w Szczecinie.
(akta kontroli str.97-110)

3. Sposób prowadzenia dokumentacji mieszkańców Schroniska, w tym: decyzja kierująca, odpłatność za pobyt, kontrakt socjalny, indywidualny program wychodzenia z bezdomności

Na dzień kontroli w Schronisku przebywało 16 osób, w tym 2 osoby skierowane przez gminy, na podstawie decyzji administracyjnej.

W dokumentacji Placówek znajdowały się:

- książka przyjęć (wspólna dla Schroniska i Noclegowni). Książka zawierała dane osobowe osób przyjmowanych do danego typu Placówki – dzień przyjęcia, nr dowodu, nr pesel, ostatni meldunek i inne ważne informacje o osobie,
- książka obecności (wspólna dla Schroniska i Noclegowni) prowadzona systemem alfabetycznym. W książce były zaznaczane informacje na temat obecności, a także pobytu w danej Placówce,
- wnioski osób do PKPS o udzielnie pomocy,
- oświadczenia, z podpisami mieszkańców Schroniska i Noclegowni, o zapoznaniu się i zaakceptowaniu regulaminu danej Placówki,
- podpisane oświadczenia osób o zgodzie na przetwarzanie jej danych osobowych.

W Schronisku nie prowadzono indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.

(akta kontroli str. 139-140)

4. Struktura zatrudnienia i kwalifikacje osób świadczących usługi

Podczas czynności kontrolnych dokonano analizy struktury zatrudnienia wraz z przeglądem akt osobowych Kierownika Schroniska/Noclegowni pod względem zgodności zatrudnienia z kwalifikacjami wymaganymi na zajmowanym stanowisku.

Kierownik Schroniska/Noclegowni	
Co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej	Posiada

Specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	Nie posiada
Pracownik socjalny	
Stan zatrudnienia pracowników socjalnych (zatrudnienie nie mniej niż 1 pracownika socjalnego na nie więcej niż 50 osób przebywających w Schronisku/Noclegowni)	Zatrudniony
Posiadanie kwalifikacji przez pracownika socjalnego zgodnie z art. 116 ust. 1 oraz art. 156 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	Posiada
Opiekun	
Zapewnienie opieki przez co najmniej 1 opiekuna na nie więcej niż 50 osób przebywających w Schronisku/Noclegowni	Zapewniono
Kwalifikacje opiekunów - posiadanie: a) wykształcenia zasadniczego branżowego lub zasadniczego zawodowego co najmniej roczne doświadczenie w pracy z osobami bezdomnymi; b) wykształcenie co najmniej średnie lub średnie branżowe	Posiada, zgodnie ze złożonym oświadczeniem (akta sprawy str. 136)
Ukończone szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy	Posiadają

Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej „Osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej”. Art. 6 pkt 5 ustawy stanowi, że jednostką organizacyjną pomocy społecznej jest ośrodek wsparcia. W związku z tym schronisko dla osób bezdomnych będące ośrodkiem wsparcia (art. 51 ust. 4 w/w ustawy) zaliczane jest do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i tym samym kierownik jednostki musi spełniać kwalifikacje na zajmowanym stanowisku. Z analizy dokumentacji wynika, że Kierownik Schroniska posiada minimum 10-letni staż pracy w pomocy społecznej, ale nie posiada specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej, co stanowi naruszenie art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik Placówki zatrudniony był w ramach umowy o pracę.

Zgodnie z art. 48a ust. 2g pkt 1 i 2 ustawy cyt.: „Do wykonywania czynności w zakresie usług świadczonych w schronisku dla osób bezdomnych zatrudnia się:

- 1) pracowników socjalnych;
- 2) opiekunów posiadających:
 - a) wykształcenie zasadnicze branżowe lub zasadnicze zawodowe, co najmniej roczne doświadczenie w pracy z osobami bezdomnymi oraz ukończone szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy lub
 - b) wykształcenie co najmniej średnie lub średnie branżowe oraz ukończone szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy”.

Na dzień kontroli w Schronisku Kierownik Schroniska, posiadająca wymagane na tym stanowisku kwalifikacje, wykonywała także obowiązki pracownika socjalnego.

W Schronisku i Noclegowni, w ramach wolontariatu, zatrudniony był także opiekun posiadający ponad 3-letnie doświadczenie w pracy z osobami bezdomnymi, mający ukończone szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy. Ponadto czynności opiekuna dziennego w ramach swoich obowiązków pełniła Kierownik ww. Placówek. (akta kontroli str. 111-118)

5. Zakres i standard świadczonych usług - opieka medyczna, zapewnienie pomocy w zaspokajaniu potrzeb duchowych i religijnych

Opieka medyczna świadczona jest na zasadach określonych przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Mieszkańcy Schroniska objęci są opieką medyczną przez lekarza rodzinnego, świadczącego usługi w ramach podstawowej opieki zdrowotnej. Pracownicy Placówek w razie potrzeby udzielają pomocy osobom bezdomnym w umówieniu i dotarciu do lekarza i do specjalistów oraz w miarę potrzeb, w dotarciu na rehabilitację. ZZW PKPS nawiązał także nieformalną współpracę w tym zakresie ze Stowarzyszeniem „Feniks”, które ma do dyspozycji lekarza udzielającego pomocy osobom bezdomnym. Mieszkańcy korzystają też z opieki w szpitalu w Zdunowie. Mieszkańcy, w uzasadnionych przypadkach, mogą liczyć na pomoc pracowników Schroniska w transporcie do szpitala, przychodni. W Schronisku prowadzone są rozmowy z mieszkańcami związane z wyjściem z uzależnienia i podtrzymywaniem abstynencji. Schronisko położone jest w obrębie Miasta Szczecin, więc dotarcie do najbliższego znajdującego się kościoła/kaplicy itp. możliwe jest poprzez np. komunikację miejską. Nie wniesiono uwag do kontrolowanego obszaru.

Sposób prowadzenia usług aktywizacyjnych ukierunkowanych na wzmocnienie aktywności i uzyskanie samodzielności życiowej mieszkańców.

W Schronisku mieszkańcy mają zapewnioną możliwość korzystania z usług aktywizacyjnych ukierunkowanych na wzmacnianie aktywności społecznej, uzyskanie samodzielności życiowej i wyjście z bezdomności m.in. przez:

- naukę umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- naukę gospodarowania własnymi środkami finansowymi i zarządzania budżetem domowym,
- naukę dbania o higienę osobistą,
- trening prowadzenia gospodarstwa domowego,
- naukę aktywnego poszukiwania pracy,
- informowanie o różnych formach świadczeń z pomocy społecznej i kryteriach ich przyznawania,
- organizowanie spotkań informacyjnych z prawnikami dla mieszkańców Schroniska, przykładowo: w zakresie postępowania w przypadku zajęć komorniczych,
- wypełnianie prac porządkowych związanych np. z koszeniem trawy na posesji zajmowanej przez Schronisko/Noclegownię,
- wykonywanie drobnych prac naprawczych na terenie obiektu mieszkalnego oraz wokół budynku.

Ponadto z uzyskanych pisemnych oraz ustnych informacji od Kierownika Schroniska wynika, że osoby bezdomne otrzymują pomoc i wsparcie przy załatwianiu spraw urzędowych, wypełnianiu wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe, umawianiu wizyt do lekarzy, rejestracji w urzędzie pracy. Mieszkańcy wspierani są w poszukiwaniu pracy. Należy zaznaczyć, że większość mieszkańców Placówki była już

w wieku poprodukcyjnym. Mieszkańcy Placówki mieli umożliwiony dostęp do bezpłatnej pomocy prawnej. W aktach były potwierdzone działania na rzecz ogółu mieszkańców, ewentualnie listy uczestników poszczególnych działań np. spotkań z prawnikami. Wskazano Kierownikowi Schroniska, że dobrą praktyką jest dokumentowanie prac dotyczących podejmowanych działań na rzecz każdego mieszkańca w indywidualnie prowadzonych teczkach.

(akta kontroli str. 141-161)

6. Standard obiektu

Zespół kontrolerów przeprowadził oględziny obiektu, w którym mieści się Schronisko dla Osób Bezdomnych i Noclegownia 4 grudnia 2024 r. przy udziale Kierownika i opiekuna.

Zgodnie z informacją podaną przez Kierownika, Placówki posiadają ogółem 45 miejsc, w tym 20 w formie Schroniska (z przeznaczeniem dla mężczyzn) i 25 w formie Noclegowni (20 miejsc z przeznaczeniem dla mężczyzn i 5 dla kobiet). W czasie kontroli w Schronisku przebywało 16 osób, a w Noclegowni - 16.

Budynek, w którym mieści się Schronisko i Noclegownia, posiada indywidualne ujęcie wody zaopatrujące budynek w dostęp do wody. W trakcie kontroli stwierdzono, że decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie, w obiekcie woda z kranów nie mogła być spożywana ani używana do przygotowania posiłków, mycia owoców, warzyw, naczyń kuchennych i prania. Zespół kontrolerów stwierdził, że osobom przebywającym w budynku zapewniono zaopatrzenie w czystą, butelkowaną wodę do spożycia, przygotowywania posiłków, mycia owoców itd. Władze ZZW PKPS podjęły działania naprawcze (opisane na str. 6 protokołu kontroli), dzięki którym potwierdzona została przydatność wody do spożycia w ww. budynku.

Standard Schroniska dla Osób bezdomnych

Schronisko świadczy usługi przez cały rok, 7 dni w tygodniu. W Schronisku znajduje się 16 pomieszczeń, w tym 5 pomieszczeń mieszkalnych.

Mieszkańcy mają zapewnioną możliwość m.in.:

- całodobowego przebywania w Schronisku, gdzie zapewnione jest miejsce do spania w ogrzewanym pomieszczeniu, którego temperatura nie jest niższa niż 20°C;
- spożycia posiłku oraz dostępu do czajników, ekspresu czy mikrofalówki umożliwiającej samodzielne odgrzanie posiłku i sporządzenie gorącego napoju;
- skorzystania z węzła sanitarnego, w tym z prysznicza,
- prania i suszenia odzieży oraz jej wymiany;
- korzystania z pomieszczeń ogólnego użytku, w tym z świetlicy, pokoju do spotkań indywidualnych i pracowni komputerowej,
- uczestniczenia w spotkaniach aktywizacyjnych ukierunkowanych na wzmocnienie aktywności społecznej, uzyskanie samodzielności życiowej i wyjście z bezdomności,
- opieki co najmniej 1 opiekuna na nie więcej niż 50 osób przebywających w placówce,
- dostępu do informacji o dostępnych formach pomocy (na parterze budynku, w korytarzu jest zawieszona tablica informacyjna dotycząca różnych form

pomocy, z numerami telefonów do odpowiednich jednostek), a w razie potrzeby pomoc w jej zorganizowaniu.

W budynku znajdują się:

- pomieszczenia biurowe,
- pomieszczenie pełniące funkcję świetlicy wyposażone w stół bilardowy, bieżnię i atlas - w razie potrzeby pełniące funkcję jadalni,
- pokój do spotkań indywidualnych,
- pracownia komputerowa wyposażona w komputery z dostępem do internetu,
- magazyn odzieży, bielizny, pościeli,
- magazyn środków chemicznych i wydzielone miejsce do suszenia prania w okresie zimowym. W okresie letnim można suszyć odzież w wydzielonym miejscu na zewnątrz budynku,
- pomieszczenia mieszkalne wyposażone w grzejniki, łózka, stoliki, krzesła, szafki ubraniowe, telewizory i/lub radio, czajniki elektryczne,
- 2 łazienki ogólnodostępne (na parterze i w piwnicy) oraz sanitariat w pokoju w Noclegowni (w części dla kobiet).

Na zewnątrz w odrębnym budynku znajduje się pomieszczenie kuchenne wyposażone m.in. w 2 lodówki, dużą zamrażarkę, kuchenkę gazową z piekarnikiem, zlewozmywak, szafki kuchenne wiszące i stojące, garnki i sprzęty niezbędne do sporządzania posiłków oraz pomieszczenie WC. Kontrolujący stwierdzili, że klucz do pomieszczeń kuchennych nie jest ogólnodostępny i taka sytuacja może uniemożliwiać mieszkańcom Schroniska samodzielne przygotowanie posiłku. Pouczono Kierownik Schroniska, Panią Marzenę Pietruszkiewicz, w tym zakresie. Kierownik Schroniska zobowiązała się udostępnić klucz do kuchni zainteresowanym osobom i złożyła pisemne oświadczenie, cyt.: *„Dostęp do kuchni dla mieszkańców Schroniska będzie możliwy od rana do wieczora w celu umożliwienia samodzielnego przygotowywania przez mieszkańców posiłków.”*

Ponadto Ośrodek dysponuje, znajdującymi się poza budynkiem Schroniska (przy pomieszczeniu kuchennym) 2 garażami, które pełnią funkcję magazynów do przechowywania butelkowanej wody, żywności trwałej (np. konserw, olejów spożywczych) oraz mebli/pralek.

Na zewnątrz budynku wydzielona była także niezadaszona palarnia i miejsce do urządzania spotkań przy grillu.

Standard obiektu schroniska dla osób bezdomnych jest określony rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni z dnia 27 kwietnia 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 896). Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia standard obiektu, w którym mieści się schronisko uznaje się za spełniający warunki, jeżeli

- liczba miejsc jest nie większa niż 80 osób łącznie,
znajdują się w nim pokoje mieszkalne:

- wieloosobowe o powierzchni nie mniejszej niż 4 m² na osobę, a w przypadku pomieszczeń z łózkami piętrowymi nie mniej niż 3 m² na osobę,
- przeznaczone dla nie więcej niż 10 osób w jednym pomieszczeniu.

Wykaz pomieszczeń mieszkalnych wraz z powierzchnią użytkową w Schronisku dla Osób Bezdomnych:

Parter:

Pomieszczenie nr 1 – 47,4 m²/ 15 osób docelowych = 3,15 m² na osobę (łóżka piętrowe). W chwili oględzin w pokoju przebywało 8 osób.

Pomieszczenie nr 2 – 16,26 m²/ 3 osoby docelowe = 5,4 m² na osobę;

Pomieszczenie nr 3 – 16,15 m²/ 3 osoby docelowe = 5,38 m² na osobę.

Piętro:

Pomieszczenie nr 4 – 13,61 m²/ 3 osoby docelowe = 4,5 m² na osobę;

Pomieszczenie nr 5 – 9,77 m²/ 1 osoba docelowa = 9,77 m² na osobę.

Pomieszczenia mieszkalne wyposażone były w wymagane przez standard meble: łóżka, szafy, stoły, krzesła, szafki nocne. Łóżka posiadały materace, prześcieradła, koce, kołdry, pościel oraz poduszki. Wszystkie pomieszczenia mieszkalne posiadały okna, a ustawienia łóżek umożliwiały swobodny do nich dostęp. Stwierdzono, że temperatura w pomieszczeniach mieszkalnych Schroniska wynosiła od 17,8 st., C do 22 st. C. Niższe temperatury zanotowano w pomieszczeniach, które były w trakcie oględzin wietrzone.

W wyniku oględzin zespół kontrolerów stwierdził, że 1 pomieszczenie mieszkalne nie spełniało standardów obiektu zgodnie z rozporządzeniem w zakresie usług bytowych. Docelowa liczba osób w tym pomieszczeniu mieszkalnym wynosiła 15 osób, co przekracza normy określone w rozporządzeniu stanowiące, że w jednym pomieszczeniu nie może mieszkać więcej niż 10 osób. W chwili oględzin w pokoju przebywało 8 osób. Kierownikowi wskazano na konieczność dostosowania ilości miejsc do obowiązujących przepisów. Kierownik Schroniska oświadczyła, że poczyni działania celem zmniejszenia docelowej ilości miejsc w pokoju do max.10. Zespół kontrolujący przyjął te wyjaśnienia i odstąpił od zaleceń w tym zakresie.

Usytuowanie i wyposażenie sanitariatów w budynku:

Parter:

Łazienka nr 1 - 2 miski ustępowe, 2 pisuary i 6 umywalek.

Piwnica:

Łazienka nr 2 – 3 urządzenia natryskowe, miska ustępowa i 3 umywalki. Ponadto znajdowały się tu 2 pralki i suszarka. Pomieszczenie służyło mieszkańcom do prania odzieży.

Standard Noclegowni

Przebywający w Noclegowni mają zapewnioną możliwość m.in.:

- tymczasowego schronienia w postaci miejsca do spania w ogrzewanym pomieszczeniu, którego temperatura nie jest niższa niż 20 st. C.,
- spożycia posiłku oraz dostępu do czajników, ekspresu czy mikrofalówki umożliwiającej samodzielne odgrzanie posiłku i sporządzenie gorącego napoju;
- skorzystania z węzła sanitarnego, w tym z prysznic, a
- prania i suszenia odzieży oraz jej wymiany;

- opieki co najmniej 1 opiekuna na nie więcej niż 50 osób przebywających w placówce,
- dostępu do informacji o dostępnych formach pomocy (na parterze budynku, w korytarzu jest zawieszona tablica informacyjna dotycząca różnych form pomocy, z numerami telefonów do odpowiednich jednostek), a w razie potrzeby pomoc w jej zorganizowaniu.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia standard obiektu, w którym mieści się Noclegownia, uznaje się za spełniający warunki, jeżeli znajdują się w nim pomieszczenia noclegowe:

- dla nie więcej niż 100 osób łącznie,
- wieloosobowe o powierzchni nie mniejszej niż 3 m² na osobę, a w przypadku pomieszczeń z łózkami piętrowymi nie mniej niż 2 m² na osobę,
- przeznaczone dla nie więcej niż 20 osób w jednym pomieszczeniu.

Wykaz pomieszczeń noclegowych/pobytowych wraz z powierzchnią użytkową w Noclegowni:

Piętro:

Pomieszczenie nr 1 – 48 m²: 20 osób docelowych = 2,4 m² na osobę (łóżka piętrowe),
Pomieszczenie nr 2 – 14,26 m²: 5 osób docelowych = 2,8 m² na osobę (łóżka piętrowe).

W trakcie oględzin w pomieszczeniu nr 1 przebywało 13 mężczyzn, a w pomieszczeniu nr 2 - 3 kobiety.

Pomieszczenia mieszkalne wyposażone były w: łóżka, łóżka piętrowe, szafy, stoły/stoliki, krzesła, szafki, czajniki elektryczne. Łóżka posiadały materace, prześcieradła, koce, kołdry, pościel, pościel jednorazową oraz poduszki. Wszystkie pomieszczenia posiadały okna, a ustawienia łóżek umożliwiały swobodny do nich dostęp. Powierzchnia przypadająca na osobę w pomieszczeniach była zgodna z rozporządzeniem. W wyniku oględzin stwierdzono, że w pomieszczeniu nr 1 i 2 temperatura w trakcie oględzin wynosiła 17 st. C. i 16,5 st. C. Było to niezgodne ze standardem usług wynikającym z rozporządzenia, zgodnie z którym temperatura w pomieszczeniu noclegowym powinna nie być niższa niż 20 st. C. Podopieczni Noclegowni w bezpośredniej rozmowie z kontrolującymi potwierdzili, że w pomieszczeniach było ciepło, jednak pokoje były wietrzane i stąd obniżona w nich temperatura w trakcie oględzin. Zespół kontrolujący przyjął te wyjaśnienia i odstąpił od zaleceń w tym zakresie.

Łazienki w Noclegowni są dzielone wspólne ze Schroniskiem. Ponadto w Noclegowni pokój dla kobiet ma zapewnioną odrębną łazienkę wyposażoną w miskę ustępową i umywalkę.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni, w Noclegowni powinien znajdować się 1 pisuar dla 20 mężczyzn, 1 urządzenie natryskowe dla 15 osób, 1 miska ustępowa dla 10 kobiet oraz 1 - dla 20 mężczyzn, a także 1 umywalka dla 5 osób. Ogólna liczba urządzeń sanitarnych w stosunku do ogólnej, zadeklarowanej

liczby osób mogących przebywać w Noclegowni spełnia wymagania ww. rozporządzenia.
(akta kontroli str. 55-57 oraz 64-71)

Podsumowanie

Przelicznik urządzeń sanitarnych zgodnie z rozporządzeniem w budynku Schroniska/Noclegowni przy ul. Tczewskiej 32 w Szczecinie dla obydwu placówek:

- urządzenia natryskowe 3 szt.- 1 dla 15 osób,
- miski ustępowe 4 szt. (w tym jedna dla 5 kobiet). W przypadku mężczyzn przypada 1 miska na 13 osób,
- pisuary: 2 szt. na 40 mężczyzn – 1 pisuar przypada na 20 mężczyzn,
- umywalki – 10 szt. – 1 dla 5 osób.

Stwierdzono, że ogólna liczba urządzeń sanitarnych w stosunku do zadeklarowanej liczby osób mogących przebywać łącznie w Schronisku dla Osób Bezdomnych i Noclegowni spełnia wymagania ww. rozporządzenia.

(akta kontroli str. 162-177)

8. Umowy zawarte na realizację zadania z zakresu pomocy społecznej na podstawie art. 25 z dnia 12 marca 2004 roku ustawy o pomocy społecznej dotyczące zapewnienia schronienia w schronisku dla osób bezdomnych oraz umowy na zakup usługi udzielenia schronienia

W kontrolowanym okresie ZZW PKPS w Szczecinie prowadzące Schronisko dla Osób Bezdomnych/Noclegownię wykazało 8 umów podpisanych z gminami dot. zapewniania tymczasowego schronienia osobom bezdomnym. W przypadku 2 gmin, które zawarły umowy ze Schroniskiem nie określono ilości miejsc jaką zobowiązuje się zapewnić Schronisko dla osób bezdomnych skierowanych z danej gminy. Wyjaśniono Kierownikowi Placówki, że stwarza to niebezpieczeństwo braku możliwości zapewnienia schronienia dla wszystkich osób bezdomnych skierowanych przez gminy. Ponadto ZZW PKPS zawarło umowę z Gminą Miasto Szczecin na realizację zadania publicznego w 2024 r. zapewniającą schronienie tymczasowe w ramach Noclegowni dla 25 osób (20 mężczyzn i 5 kobiet).

(akta kontroli str. 178-190)

Na tym kontrolę zakończono.

Przeprowadzenie kontroli zostało odnotowane w książce kontroli pod numerem 35.

Na podstawie ustaleń kontroli przeprowadzonej w dniach 3-4 grudnia 2024 r., działalność Schroniska dla Osób Bezdomnych i Noclegowni, prowadzonych przez Zachodniopomorski Zarząd Wojewódzki Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia i nieprawidłowości np. nieposiadanie przez Kierownika Schroniska dla Osób Bezdomnych specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej (zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej) skutkowało naruszeniem przepisów prawa, ale nie wpływało na jakość usług świadczonych osobom bezdomnym. Za stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia i

nieprawidłowości odpowiedzialny jest Kierownik kontrolowanych Placówek oraz prowadzący Placówki ZZW PKPS.

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 2285) kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy co nie stanowi przeszkody do sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wobec zastrzeżeń.

Protokół sporządzono dnia 15 stycznia 2025 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których egzemplarz nr 1 pozostaje w jednostce kontrolowanej.

Miejsce i data podpisania protokołu:
Szczecin, 21 stycznia 2025 r.

Kierownik kontrolowanych jednostek:
Marzenna Pietruszkiewicz

Kontrolujący:
(-) Anna Karska - inspektor wojewódzki
(-) Patrycja Matuszewska – kierownik Oddziału Wspierania Rodziny, Systemu Pieczy Zastępczej i Przeciwdziałania Przemocy

Właściwe podpisy na oryginale